

THE ACTIVITY OF CONTEMPORARY ARTISTS AND THE PRINCIPLES OF ANALYZING WORKS OF ART IN THE NEW FINE ARTS OF UZBEKISTAN

Ruzixon Djalilova Kazakovna

Member of the Creative Union of the Academy of Arts of Uzbekistan,
Associate Professor of the Department of Fine Arts, FerSU.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19438998>

ARTICLE INFO

Received: 28th March 2026

Accepted: 04th April 2026

Online: 05th April 2026

KEYWORDS

Watercolor, gouache,
tempera, landscape,
oblique, architecture,
aesthetics, color, elegance,
bright nasturtium,
spectrum, human portrait.
spring, pottery, sculpture
painting.

ABSTRACT

The work of modern artists and artists working in the new fine arts of Uzbekistan, their artistic works, compositional solutions, painting styles and aesthetic principles are analyzed on a scientific basis. The main objects of the study are portrait, landscape, household and decorative-applied art.

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ СОВРЕМЕННЫХ ХУДОЖНИКОВ И ПРИНЦИПЫ АНАЛИЗА ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ В НОВОМ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОМ ИСКУССТВЕ УЗБЕКИСТАНА

Рузихон Джалилова Казаковна

Член Творческого союза Академии художеств Узбекистана,
доцент кафедры «Изобразительное искусство» ФерГУ.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19438998>

ARTICLE INFO

Received: 28th March 2026

Accepted: 04th April 2026

Online: 05th April 2026

KEYWORDS

Акварель, гуашь,
темпера, пейзаж, косоу
рисунок, архитектура,
эстетика, цвет,
изящество, яркая
настурция, спектр,
портрет человека, весна,
керамика, скульптура,
живопись.

ABSTRACT

Научный анализ творчества современных художников и художников, работающих в новом изобразительном искусстве Узбекистана, их художественных работ, композиционных решений, живописных стилей и эстетических принципов. Основными объектами исследования являются портретная, пейзажная, предметная и декоративно-прикладная живопись.

O'ZBEKISTON YANGI TASVIRIY SAN'ATIDA ZAMONAVIY IJODKORLAR FAOLIYATI VA BADIY ASARLAR TAHLILI TAMOIYIL OMIL PIRINSIPI

Ruzixon Djalilova Kazakovna

O'zbekiston badiiy akademiyasi ijodkorlar uyushmasi a'zosi. FarDU. "Tasviriy san'at" kafedrası dotsenti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19438998>

ARTICLE INFO

Received: 28th March 2026

Accepted: 04th April 2026

Online: 05th April 2026

KEYWORDS

Akvarel, guash, tempera, landshaft, qiyshiq, arxitektura, estetika, rang, nafislik, yorqin nasturtium, spektr, inson portreti, bahor, kulolchilik, xaykaltaroshlik rangtasvir.

ABSTRACT

O'zbekiston yangi tasviriy san'atida faoliyat yuritayotgan zamonaviy rassom va san'atkorlar ijodi, ularning badiiy asarlari, kompozitsion yechimlari, rangtasvir uslublari hamda estetik tamoyillari ilmiy asosda tahlil qilinadi. Tadqiqotda portret, manzara, maishiy va dekorativ-amaliy san'at yo'nalishlari asosiy obyekt sifatida o'rganiladi.

KIRISH

Tasviriy san'at tur va janrlar qadimdan bayram marosimlarni o'zbek analarni aks etirish, tasvirlash rivojlangan.

Xozirgi zamonaviy rassomlar tarix va hozirgi kun rangtasvir grafika xaykaltaroshlik tur va janrlar badiiy g'oyalarni turli ashy ova texnologiyalarni qo'llagan xolda aks etirishga alohida ahamiyat berishmoqda. O'zbekiston badiiy akademiyasi .Zamonaviy ijodkorlar va ularning badiiy yo'nalishlari, O'zbekiston tasviriy san'atida faol ijod qilayotgan quyidagi rassom va san'atkorlar: L Semizorova, M. Juraboyev, F. Kuchkarov, O,Shokirov,,G Ahmadaliev, G. Boltaev,. Batova, A. Azamjanov, N. Abdullaev, R. Djalilova,,A. Hamidov, A. halikov, R.Usmanov,A. Mamurov, F. Yusupov,mUlarning ijodi tasviriy san'ati ajdodlarimiz Navro'z kunlari qishki manzillari – qishloqlardan yozgi mehnat va hordiq maskanlari – yozloqlarga ko'chib o'tishgan. Tasviriy san'at badiiy g'oyalari: Dalalarda bahorgi ekin-tikin ishlari, Dehqonlar yerga qo'sh solishgan xolatlari, Ommaviy ravishda

me'vali, manzarali daraxtlar tasvirelanildi. Dalalarda, yozloqlarda Navro'z –yangi yil, yangi hayot qaynagan. Ajdodlarimiz Navro'z bayramiga atab maxsus kiyimlar tikishgan va ularni kiyib, bayram qilishgan. Navro'z taomlari ham o'ziga xos bo'lgan. Ular orasida, ayniqsa, sumalak, halim tayerlash ananaviy tusga kirgan. Bu bayramda bolalarning ishtiroki juda faol bo'lgan. Ular Navro'z bayramida turli ommaviy bayram o'yinlari o'ynaganlar. Ot o'yin, chillak, qo'g'irchoq, tosho'yin, lapar aytish va hokazolar shular jumlasidandir. Bolalar, o'smirlar, o'spirinlar, bo'y qizlar sumalak pishirish marosimida faol ishtirok etish uchun ancha ilgariroq tayyorgarlik ko'rishgan. O'zbekiston tasviriy san'ati bugungi kunda milliy an'analar va zamonaviy badiiy yo'nalishlar sinteziga asoslangan holda rivojlanmoqda.

Bu jarayonda Farg'ona vodiysi ijod maktabi alohida o'rin tutadi. Rassomlar ijodida rang, kompozitsiya, shakl va g'oya uyg'unligi asosiy estetik omil sifatida namoyon bo'ladi.

Asosiy qism: Tasviriy san'at zamonaviy ijodkorlar va ularning badiiy yo'nalishlari turli uslub metodika badiiy g'oyasi bilan farqlanadi. Xar bir rassom rang, qalamtasviri bir-biriga uxshamaydi. Arginalligi bilan farqlanadi.

O'zbekiston tasviriy san'atida faol ijod qilayotgan quyidagi rassom va san'atkorlar: L Semizorova, M. Juraboyev, Natyurmort baxor manzarasi shaxmardon hovli F, Kuchkarov, farg'ona manzarasi, O, Shokirov anxor manzarasi, G Ahmadaliev, manzara, G. Boltaev xaykaltaroshlik Bobir portret, Ekalogiyani asrash, M Batova Avtoportret, A. Azamjanov baxor manzarasi, N. Abdullaev, R. Djalilova Ona va qizaloq baxor shaxmardon manzaralari, A. Hamidov Kompozitsiyasi, A. Halikov Baxor, R. Usmanov kulolchilik lagan, kushin A. Mamurov, F. Yusupov kulolchilik laganlar o'zgacha rishton Farg'ona vodiysining ramziy omillari va tamoillari dunyoqarash yoki faoliyatning asosiy qoidasi, ustuvor g'oyasi va yo'nalishidir. U inson xatti-harakati, qonuniyatlar tizimlarning ishlash me'yorlarini belgilovchi ichki omil bo'lib, ko'pincha «prinsiplar asosida aloxida dunyo miqyosi usta rassomlar jiodi muxim ahamiyatga egadur.

Prinsip - bu biror nazariya, faoliyat yoki dunyoqarashning asosi bo'lgan bosh g'oya, qoidalar majmuidir. Shuningdek, u insonning xulq-atvorini belgilaydigan ichki ishonch, o'zgarimas nuqtai nazar yoki tamoyilni anglatadi. Qonun ustuvorligi huquqiy davlatning asosiy prinsipidir.

Har qanday tizim, nazariya yoki dunyoqarashning negizi, dastlabki qonun-qoidasi.

Tasviriy san'at- dunyoni, inson hayoti va borliqni badiiy obrazlar orqali fazoviy shakllarda aks ettiruvchi san'at turi. U rangtasvir, grafika, haykaltaroshlik kabi turlarni o'z ichiga olib, reallikni san'atkor hissiyotlari va qarashlari orqali tasvirleydi, mavzular ko'lamiga ko'ra portret, manzara, natyurmort kabi janrlarga bo'linadi.

Tasviriy san'atning asosiy xususiyatlari:

Asosiy turlari: Rangtasvir (rasm), grafika (qalamtasvir), haykaltaroshlik (hajmli shakl), va ba'zan amaliy bezak san'atini ham o'z ichiga oladi.

Janrlari: Portret (inson tasviri), peyzaj (tabiat), natyurmort (jonli va jonsiz narsalar), maishiy janr (kundalik hayot), tarixiy va jangovar janrlar.

Vazifasi: Estetik zavq berish, tarixiy voqealarni xotirlash, insonning dunyoqarashini boyitish va his-tuyg'ularini ifodalash.

2. Badiiy janrlar va kompozitsion xususiyatlar Ijodkorlar asarlarida quyidagi janrlar yetakchi hisoblanadi: Portret (ayniqsa milliy ayol obrazlari) Manzara (Shohimardon, Farg'ona vodiysi, Samarqand motivlari) Maishiy sahnalar Tarixiy kompozitsiyalar Dekorativ-amaliy san'at (kulolchilik, naqshlar) Kompozitsiya tuzilishida Composition in Visual Arts muhim rol o'ynaydi. Rang va estetik tamoyillar, Rangtasvirda asosiy va ikkilamchi ranglar uyg'unligi, kontrast va yorug'lik-soya muvozanati asosiy ifoda vositasi hisoblanadi.

Bunda: Rangtasvir tasvirlash Rang nazariyasi estetik uyg'unlik (Color Theory Aesthetic Harmony) tamoyillari muhim metodologik asos bo'lib xizmatqiladi.

4. Farg'ona maktabi va milliy san'atdagi o'rni

Farg'ona vodiysi tasviriy san'at maktabi o'zining yorqin ranglar, dekorativ uslub va emotsional ifodasi bilan ajralib turadi. Tabiat manzaralari, qir-adirlar, daryolar va bog'lar ijodiy ilhom manbai sifatida xizmat qiladi.

5. Dekorativ-amaliy san'at va keramika. R. Usmanov va boshqa ustalar ijodida illiy kulolchilik an'analari zamonaviy dizayn bilan uyg'unlashgan. Lagan, ko'za va ekorativ buyumlarda milliy naqshlar saqlanib qolgan holda yangi estetik shaklga ega bo'ladi. Farg'ona rassomlari ijodiy badiiy g'oyalari ilmiy tahlil O'zbekiston tasviriy san'atidagi zamonaviy ijodkorlar faoliyatini tahlil qilish shuni ko'rsatadiki:

1. Milliylik va zamonaviylik sintezi kuchaygan

2. Rangtasvirda psixologik ifoda chuqurlashgan

3. Kompozitsion yechimlar murakkablashgan

4. Dekorativ san'at va akademik yo'nalish birlashgan

Xulosa zamonaviy o'zbek tasviriy san'ati rivojlanishi Farg'ona tasviriy san'at yo'nalishlari usta rassomlar

Navruz bayramini an'anaviy tadbir marosimlarini san'at turlari: Adabiyot, musiqa, tasviriy san'at tasvir g'oyasini turli texnologiyani qo'llashni ko'rgazmada nomoish etildi.

L. Semizorova, M. Juraboyev, R. Djalilova, F. Kuchkarov, O. Okirov, G. Axmadaliev, G. Boltaev, I. Batova, Azamjanov A, N. Abdullaev, R. Xamidov A. Xalikov, Keramisty R. Usmanov A. Mamurov, F. Yusupovlar ijodi xozirgi kun bahor fasli Navruz -yashnash, yasharish bayrami, tabiatning uyg'onishi bilan bog'liq yangi kunning boshlanishidir. 21-mart kecha va kunduz tenglashgan kun - Yangi yil, yani Navro'z bayrami sifatida Sharq xalqlari tomonidan keng nishonlanadi. Badiiy tasviriy san'at asarlari g'oyasi xayotimizdagi go'zal kurinishlar o'z aksini topgan. Baxor kurinishlari dehqon uchun ekin-tikin ishlarining boshlanish pallasi hisoblanadi. Ota-bobolarimiz, buvi-momolarimiz bu bayramni nishonlab, turli-tuman, rang-barang udum va marosimlar o'tkazishi rassomlarni ilxomlantiradi. Baxor uyg'onish fasli rassomlar ijodida turl metodika va uslubda aks etirildi.

References:

1. R. Djalilova (2021). Method of drawing the composition of different states of the human body in 10. Джалилова, Р. (2022). ТАСВИРИЙ САНЪАТ АСАРЛАРИ МИЛЛИЙ ИСТИҚЛОЛ ҲОЯСИНИНГ ТАРИХИЙ ВА ФАЛСАФИЙ АСОСЛАРИ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 243-250.
2. Жалилова, Р. (2022). МУСТАҚИЛЛИК ЙИЛЛАРИ ТАСВИРИЙ САНЪАТ ҚАЛАМТАСВИР, РАНГТАСВИР, КОМПОЗИТЦИЈАСИ ТАРАҚҚИЎТИ. *Science and innovation*, 1(С3), 239-244.
3. Jalilova, R. (2022). TASVIRIY SAN'ATDA QALAMTASVIR TEXNOLOGIYASINI O'QITISHNING DIDAKTIK PRINSIPLARI. *Science and innovation*, 1(С2), 45-47.

4. Jalilova, R. (2022). THE DEVELOPMENT OF VISUAL ART IN PENCIL DRAWING, PAINTING, COMPOSITION AND INDEPENDENT PAINTING. *Science and Innovation*, 1(3), 239-244.
5. Jalilova, R. (2022). HEREDITARY DISEASES. *Евразийский журнал академических исследований*, 2(11), 221-226.
6. Jalilova, R. Q. (2022). About identification of one model of nonstationary filtration. *Математическое и компьютерное моделирование естественных и социальных проблем: материалы XVI Всерос*, 131.
7. Jalilova, R. Z. (2023). Representation of Human Face, Hands, Clothes in Painting and Pencil Drawing. *Texas Journal of Philology, Culture and History*, 18, 41-45.
8. Jalilova, R. (2023). EDUCATIONAL METHODOLOGY OF AESTHETIC EDUCATION OF LANDSCAPE PAINTING. *Science and innovation*, 2(C7), 66-70.
9. Jalilova, R. (2023). HISTORY OF LANDSCAPE IN MIDDLE ASIAN WORKS OF ART, PHILOSOPHICAL AND AESTHETIC METHODOLOGY OF EDUCATIONAL PROBLEMS AND SOLUTIONS. *Science and innovation*, 2(C7), 71-75.
10. Jalilova, R. (2023). User experience and user interface design. *Scientific Collection «InterConf»*, (158), 237-242.
11. Djalilova, R. (2023). THE DIFFERENCE OF CREATIVE AND EDUCATIONAL TEACHING OF STILL LIFE IN PAINTING, PROBLEMS IN THE EDUCATION OF YOUNG EDUCATORS. *Science and Innovation*, 2(6), 29-33.
12. Djalilova, R. (2023). THE DIFFERENCE OF CREATIVE AND EDUCATIONAL TEACHING OF STILL LIFE IN PAINTING, PROBLEMS IN THE EDUCATION OF YOUNG EDUCATORS. *Science and Innovation*, 2(6), 29-33.
13. Djalilova, R. Z. K. (2023). O'ZBEKISTON TASVIRIY SAN'AT YANGI O'ZBEKISTON TARIXIDA XIZMAT KO 'RSATAYOTGAN RASSOMLAR IJODI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 3(4), 583-590.
14. Djalilova, R. Q. (2023). Methodology, History, Pedagogical Methodology of Fine Arts. *Texas Journal of Philology, Culture and History*, 18, 72-76.
15. Djalilova, R. (2023). THE DIFFERENCE OF CREATIVE AND EDUCATIONAL TEACHING OF STILL LIFE IN PAINTING, PROBLEMS IN THE EDUCATION OF YOUNG EDUCATORS. *Science and Innovation*, 2(6), 29-33.
16. Jalilova, R. (2023). EDUCATIONAL METHODOLOGY OF AESTHETIC EDUCATION OF LANDSCAPE PAINTING. *Science and innovation*, 2(C7), 66-70.
17. Djalilova, R. Q. (2023). Methodology, History, Pedagogical Methodology of Fine Arts. *Texas Journal of Philology, Culture and History*, 18, 72-76.
18. Djalilova, R., Ahmedbekova, M., & Polatov, D. (2023). **Skobs** Big data as a means of management by construction, or "Hypernudge". In *E3S Web of Conferences* (Vol. 402, p. 03012). EDP Sciences.
19. Egamberdiyeva, T, Kazakovna, D. R. (2023). New History of Uzbekistan Inspired by the Gloss of Colors. *Texas Journal of Philology, Culture and History*, 19, 9 the interior. *Thematics Journal of Arts and Culture*, 5(1).

20. Джалилова, Р. (2023). ДАСТГОҲЛИ АКАДЕМИК РАНГТАСВИР ВА ҚАЛАМТАСВИР ПОРТРЕТ КОМПОЗИЦИЯСИ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 3(4), 575-582.
21. Djalilova, R. Z. K. (2023). O'ZBEKISTON TASVIRIY SAN'AT YANGI O'ZBEKISTON TARIXIDA XIZMAT KO 'RSATAYOTGAN RASSOMLAR IJODI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 3(4), 583-590.
22. Djalilova, R. Q. (2023). Methodology, History, Pedagogical Methodology of Fine Arts. *Texas Journal of Philology, Culture and History*, 18, 72-76.14.
23. Djalilova, R. Q. (2023). Methodology, History, Pedagogical Methodology of Fine Arts. *Texas Journal of Philology*, C